Höyük, Kasım/November 2026, Sayı/Issue: 18; 55-68

TÜRK TARİH KURUMU

HÖYÜK

DOI: 10.37879/hoyuk.2026.2.055
https://hoyuk.gov.tr
https://dergipark.org.tr/tr/pub/hoyuk

Başvuru tarihi/Submitted: 14.06.2022
Kabul tarihi/Accepted: 07.06.2023

Araştırma Makalesi/Research Article

Elbistan Karahöyük Kazılarından Ele Geçen Kabartmalı Hitit Seramiği

Bora Uysal*

Öz

Kahramanmaraş ili, Elbistan ilçesinin 10 km kuzeybatısında yer alan Elbistan Karahöyük, Karahüyük Mahallesi'nin merkezinde, Elbistan Ovası'nın güneybatı kesiminde, Şar Dağı'nın kuzeyinde ve Ceyhan Nehri'ne akan Hurman Suyu'nun doğu kıyısında konumlanmaktadır. Bölgedeki en büyük yerleşim yerlerinden biri olan höyük, günümüz topografyasında 450x300 m boyutlarında ve 21 m yüksekliğindedir. Stratejik konumuyla dikkat çeken Elbistan Karahöyük'te ilk yerleşmenin Erken Tunç Çağı içlerine kadar uzandığı; Orta Tunç Çağı, Geç Tunç Çağı, Demir Çağı, Helenistik ve Roma Dönemi boyunca devam ettiği anlaşılmaktadır.

Höyükte ilk arkeolojik kazılar 1947 yılında T. Özgüç ve N. Özgüç tarafından gerçekleştirilmiş, 2015 yılında yeniden başlatılan kazı çalışmaları ise günümüzde de sürdürülmektedir. Yerleşimde bugüne kadar ele geçen kabartmalı Hitit seramikleri, üçü 1947 yılı kazısından, üçü ise 2015 sonrası yeni dönem kazılarından olmak üzere toplam altı parçadan oluşmaktadır. İlk dönem buluntuları asıl kazı alanından, yeni dönem buluntuları ise Kuzey düzlüğü kazı alanından ele geçmiştir. Bu çalışmada daha önce yayımlanmış olan 1947 yılı parçalarına kısaca değinilmekte, ağırlıklı olarak yeni dönem kazılarında bulunan parçalar üzerinde durulmaktadır. Kabartmalı Hitit seramiği parçalarının ait olduğu kaplar, kaba denebilecek iri taşçık, kalker ve kum katkılı bir hamura sahipken, kabartma bezemelerin hamuru nispeten daha ince niteliklidir. İyi derecede pişirilmiş parçaların ikisi kalıp baskı tekniğinde, dördü ise el yapımıdır. Kalıp baskı tekniğinde yapılmış örneklerin biri 1947 yılı, diğeri ise yeni kazılarda bulunmuştur. El yapımı parçaların ikisi eski, diğer iki örneği ise yeni dönem kazılarına aittir.

Anahtar kelimeler: Kahramanmaraş, Elbistan Karahöyük, Hitit, Seramik, Sanat.

Hittite Relief-Decorated Pottery Discovered at Elbistan Karahöyük Excavations

Abstract

Elbistan Karahöyük, located approximately 10 km northwest of the Elbistan district in Kahramanmaraş province, is situated in the center of Karahüyük neighborhood, in the southwestern part of the Elbistan Plain, north of Şar Mountain and on the eastern bank of the Hurman Stream, a tributary of the Ceyhan River. As one of the largest settlements in the region, the mound measures 450x300 m in its current topography and stands at a height of 21 m. Drawing attention due to its strategic position,

* Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Sivas/TÜRKİYE, https://ror.org/04f81fm77 borauysal@cumhuriyet.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-5427-4662

Bu makale Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisans (CC BY-NC) ile lisanslanmıştır. / This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC).

Atıf/Citation: Uysal, Bora, "Elbistan Karahöyük Kazılarından Ele Geçen Kabartmalı Hitit Seramiği", *Höyük* 18, 2026, 55-68.

the earliest occupation at Elbistan Karahöyük dates back to the Early Bronze Age, with settlement continuity documented through the Middle Bronze Age, Late Bronze Age, Iron Age, Hellenistic, and Roman periods. Archaeological excavations at the mound were first conducted in 1947 by T. Özgüç and N. Özgüç, and the renewed investigations initiated in 2015 are currently ongoing. To date, the relief-decorated Hittite pottery recovered from the settlement comprises six fragments in total: three from the 1947 excavations and three from the new post-2015 excavation seasons. The early-period finds originated from the main excavation area, whereas the new-period finds were recovered from the North Terrace excavation area. In this study, the previously published fragments from the 1947 excavations are briefly reviewed, with the main focus placed on the fragments unearthed during the new-period excavations. The vessels to which the relief-decorated Hittite pottery fragments belong feature a relatively coarse fabric tempered with large pebbles, limestone, and sand, whereas the fabric of the relief decorations is comparatively finer in quality. Among the well-fired fragments, two were produced using the mold-pressed technique, while four are handmade. One of the mold-pressed specimens was discovered in the 1947 season, and the other was found during the recent excavations. Two of the handmade pieces belong to the old excavations, while the other two specimens originate from the new-period excavations.

Keywords: Kahramanmaraş, Elbistan Karahöyük, Hittites, Pottery, Art.

Giriş

Kahramanmaraş ili, Elbistan ilçesinin 10 km kuzeybatısında bulunan Elbistan Karahöyük, Karahüyük Mahallesi'nin merkezinde yer almaktadır. Elbistan Ovası'nın güneybatı kesiminde, Şar Dağı'nın kuzeyinde ve Ceyhan Nehri'ne akan Hurman Suyu'nun doğu kenarındadır. Bölgedeki en büyük yerleşim yerlerinden biri olan bu höyük, bugünkü haliyle 450x300 m boyutlarında ve 21 m yüksekliğindedir (Fig. 1).

Elbistan Karahöyük'teki ilk araştırmalar, 1906 yılında Hugo Grothe tarafından gerçekleştirilen sondaj kazısı[1], 1929 yılında Hans Heinrich von der Osten'in gerçekleştirdiği alan incelemesi[2] ve 1947 yılında Tahsin Özgüç ile Nimet Özgüç tarafından gerçekleştirilen arkeolojik kazılardan oluşmaktadır[3]. Uzun bir aranın ardından yeniden kazı çalışmalarının başlatılması planlanan bu yerleşimde ilk olarak 2014 yılında jeomanyetik ve jeoradar uygulamaları yapılmıştır. Söz konusu ön incelemelerin ardından başlatılan yeni kazılar, 2015-2019 yıllarında Kahramanmaraş Müzesi başkanlığında ve Bora Uysal'ın bilimsel koordinatörlüğünde sürdürülmüştür. Bu kazı sezonlarında höyüğün batısında, Hurman Suyu'nun kıyısında yer alan Hamzatepe yerleşimi tespit edilerek araştırmalara dahil edilmiş ve höyükle eş zamanlı kazılmaya başlanmıştır. Elbistan Karahöyük ve Hamzatepe kazıları, 2020 yılından itibaren Bora Uysal'ın başkanlığında sürdürülmektedir[4].

Coğrafi açıdan Elbistan ovasının stratejik bir kesiminde bulunan Elbistan Karahöyük'teki ilk yerleşmenin Erken Tunç Çağı içlerine kadar uzandığı düşünülmektedir. Orta Tunç Çağı, Geç Tunç Çağı, Demir Devri, Helenistik Devir ve Roma Devri'nin ardından, höyükteki yaşam günümüzde de devam etmektedir[5].

1 Grothe 1911, CCLXXXXIII-CCLXXXIV.
2 Osten 1930, 115-116, fig. 124-125.
3 Özgüç 1948, 226-232; Özgüç – Özgüç 1949.
4 Uysal – Çifçi 2021, 96-97, 102.
5 Uysal – Çifçi 2017, 36-37; 2021, 96-97.

Elbistan Karahöyük Kabartmalı Hitit Seramikleri

Elbistan Karahöyük'te bugüne kadar yapılan kazılarda ele geçen kabartmalı Hitit seramiği grubu, üçü 1947 yılı kazısında ve üçü de yeni kazılarda bulunanlar olmak üzere altı parçadan oluşmaktadır. 1947 yılı örnekleri asıl kazı alanından, yeni kazı parçaları ise Kuzey düzlüğü kazı alanından ele geçmiştir (Fig. 2). Makalede, daha önce literatüre kazandırılmış olan 1947 yılı buluntuları genel hatlarıyla hatırlatılmakta; araştırmanın odağını ise yeni dönem kazılarında gün yüzüne çıkarılan seramik parçaları oluşturmaktadır.

Elbistan Karahöyük kabartmalı Hitit seramiği parçalarının ait olduğu kalın cidarlı kaplar iri taşçık, kalker ve kum katkılı, kaba denebilecek bir hamura sahiptir. Buna karşılık kabartmaların hamur yapısı daha ince niteliklidir. İyi derecede pişmiş olan bu parçaların ikisi kalıp baskı tekniğindedir, diğer dördü el yapımıdır. Kalıp baskı tekniğinde yapılmış parçalardan biri 1947 yılı kazısında, diğeri de yeni kazılarda bulunmuştur. El yapımı parçalarda ise ikisi 1947 yılı kazısından ve ikisi de yeni kazılardan ele geçmiştir.

Kalıp Baskı Kabartmalı Seramikler

1947 yılı kazısına ait, kalıp baskı tekniğindeki parça üzerinde, benzerlerine Hitit merkezlerinin çoğunda rastlanan ve bir tür damga olarak kullanılmış *signe royal* sembolü yer almaktadır. Gri renkli hamurlu ve astara sahip olan bu parça, Hitit İmparatorluk Dönemi'nin sonlarına ait olan 6. tabakanın altından açığa çıkarılmıştır. Bu bakımdan Eski Hitit Dönemi'ne tarihlendirilmektedir[6].

Kalıp baskı tekniğinde yapılmış diğer parça, 2019 yılı kazısında M10 açmasında, mevcut stratigrafiye göre Geç Tunç Çağı III'e tarihlenen 5. tabaka ile Geç Tunç Çağı II'yi temsil eden 6. tabaka arasında kalan bir seviyede bulunmuştur. Hitit İmparatorluk Dönemi'ne ait olan bu parçanın üzerindeki bezeme, teknik bakımdan incelendiğinde, seramik hamurunun ince bir levha halinde açılarak, dikdörtgen biçimli negatif bir kalıbın hamura basılması ve elde edilen baskının kabın gövdesine aplike edilmesi yoluyla üretildiği görülmektedir. Söz konusu bezeme, büyük boyutlu bir kabın üzerine bir sıra oluşturacak biçimde birden fazla sayıda eklenmiş olmalıdır. Bu yönüyle, aynı teknikte yapılmış durağan bir damga baskısı görünümü sergileyen kabartmalı Hitit seramiği örneklerinden farklılık göstermektedir. Devetüyü renkli hamura sahip parçanın üzerindeki baskı da bu renge yakın bir tondadır. Kap yüzeyi ise kırmızı renkte kalın astarlıdır.

Dikdörtgen bir çerçeve içindeki kompozisyon, dama dizilimli bir zemin bandı üzerinde duran ve ince vücut hatlarına sahip üç hayvan figüründen oluşmaktadır. Bununla birlikte söz konusu figürler günümüzde oldukça silik durumdadır. Solda, sola doğru yürüyen ve başını geriye çevirmiş erkek bir aslan; ortada yine sola doğru ilerleyen ve başı arkaya dönük bir ceylan ya da dişi bir geyik yer almaktadır. Bunların sağında bulunan ve sağa doğru yürüyen ikinci aslan figürünün ise yalnızca kuyruğu ile arka ayakları korunabilmiştir. Aslanların kuyrukları yukarıya kalkık ve içe doğru kıvrık vaziyette resmedilmiştir[7] (Fig. 3-4).

Bugüne kadar yürütülen arkeolojik kazılarda ele geçen kabartmalı Hitit seramikleri arasında, bu parça üzerindeki aslan ve ceylan/dişi geyik birlikteliğine doğrudan benzer bir örnek

6 Özgüç – Özgüç 1949, 43-44, lev. 48: 14.

7 Uysal – Çifçi 2021, 101, fig. 8-8a; 2022, 358, res. 12.

bulunmamaktadır. Konuya iki boyutlu aslan tasvirleri açısından yaklaşılacak olursa, Hitit İmparatorluk Dönemi'ne ait Yazılıkaya Kılıç Tanrısı kabartmasında[8] erkek ve dişi aslanlar, ana sahne kabartmasında[9] ise Tanrıça Arinna ve Tanrı Şarruma'nın üzerinde durduğu dişi aslanlar görülmektedir. Bunlardan Şarruma'yı taşıyan aslanın kuyruk duruşu Elbistan Karahöyük örneğindeki gibidir. Ayrıca yine Hitit İmparatorluk Dönemi'ne ait bir Alacahöyük kabartmasında[10] da bir erkek aslan görülmektedir. Aynı yaklaşımla bakıldığında, dişi geyik/ceylan tasviri de Hitit İmparatorluk Dönemi'ne ait bir başka Alacahöyük kabartmasında[11] karşımıza çıkmaktadır.

El Yapımı Kabartmalı Seramikler

Kabartmalı Hitit seramiği içinde el yapımı kabartmalı buluntular, bir kompozisyona ait olmaları bakımından daha ilginçtir. Bu tür örnekler, Eski Hitit Dönemi'ne tarihlendirilen büyük boy kabartmalı Hitit vazolarına aittir. Arkeoloji literatürüne 1942 yılında Bitik'te[12] bulunan büyük bir parçayla giren kabartmalı Hitit vazolarının, daha çok dini törenlerde kullanılan özel bir kap türü olduğu kabul edilmektedir. Kabartmalı Hitit vazolarına ait çeşitli merkezlerden ele geçmiş çok sayıda parça bulunmasına karşın, sağlam durumda olanlar İnandıktepe'de[13] bir ve Hüseyindede[14] de iki olmak üzere toplam üç buluntuyla sınırlıdır.

1947 yılı kazısına ait el yapımı kabartmalı iki parça, Hitit İmparatorluk Dönemi'nin sonlarına tarihlendirilen 6. tabakadan ele geçmiştir. Bu nedenle Eski Hitit Dönemi'ne ait oldukları belirtilmektedir. Parçalardan biri, Hititli özelliklere sahip olmakla birlikte Mezopotamya etkileri de taşıyan, cepheden betimlenmiş bir boğa-adam tasviridir. Gri hamurlu parçanın yüzeyi kızıl kahverengi kalın astarlı ve perdahlıdır. Figürün yüzü, elleri ve kuyruğu da aynı şekildedir. Üst kısmı kırık olan boynuzlu tacı ile üzerindeki elbise krem renkte astarlı ve perdahlıdır. Kulakları iri yapılmıştır. Yuvarlak ve dolgun yüzündeki hatlar belirgindir. Çenesi üzerinde sakalı vardır. Ellerini karnı üzerinde birbirine kavuşturmuştur. Bacaklarının alt kısmı kırıktır[15].

İkinci parça üzerinde, sağa doğru ilerleyen ve elinde gaga ağızlı testi tutan bir erkek figürü işlenmiştir. Yine gri hamurlu olan bu parçanın yüzeyi koyu kırmızı renkte kalın astarlıdır. Figürün yüzü, eli ve bacakları da aynı şekildedir. Üzerindeki elbise ise krem renkte astarlıdır; ancak yüksek derecede ısıya maruz kalması nedeniyle astarı donuklaşmıştır. Figürün başının üst kısmı, sağ kolu ve ayakları kırıktır. Dizlere kadar inen elbisesinin arka kısmında uzun bir çıkıntı vardır. Sol kolunu yumruğu kapalı bir şekilde omuz hizasına kadar kaldırmıştır. Sağ eliyle hafif aşağıya eğik vaziyette tuttuğu gaga ağızlı testi, Hitit sanatındaki libasyon sahnelerinden tanınan bir tiptedir[16].

8 Bittel 1934, 11, taf. 30: 82; Bittel vd. 1967, 101-103, taf. 29; Akurgal 1989, 530, şek. 425; Seeher 2011, 100, 111-115, res. 108, 121-125; Yiğit vd. 2016, 71, res. 44.

9 Bittel 1934, 10-11, taf. 13: 42-46, 31; Bittel vd. 1967, 85, 116, taf. 19: 1-2; Akurgal 1989, 525, 528, şek. 414, 420; Seeher 2011, 29, 32, 48-49, 62-64, 66-68, res. 21, 23, 43, 61-62, 64-65; Yiğit vd. 2016, 31-33, res. 14-15.

10 Akurgal 1989, 111, şek. 35; Yiğit vd. 2016, 89, res. 60.

11 Makridy 1908, 18, pl. 15; Akurgal 1989, 110, şek. 33; Yiğit vd. 2016, 88, res. 59.

12 Özgüç 1957, 57-78.

13 Özgüç 1988, 16-38, lev. 36-59, D: 4, F-L, M: 2, res. 27: 64-65.

14 Sipahi 2000, 63-85; 2005, 661-678; 2008, 66-73; Yıldırım 2008, 56-65.

15 Özgüç – Özgüç 1949, 39-40, lev. 47: 1; Boehmer 1983, 25, abb. 12.

16 Özgüç – Özgüç 1949, 38-39, lev. 47: 2; 1957, 70-71, fig. 3; Boehmer 1983, 42, abb. 32.

Elbistan Karahöyük'te yapılan yeni kazılar sırasında bulunan el yapımı kabartmalı parçalardan biri 2019 yılında N9 açmasından ve biri de 2020 yılında O9 açmasından ele geçmiştir. Üzerindeki elbise ise krem renkte astarlıdır; ancak yüksek derecede ısıya maruz kalması nedeniyle astarı donuklaşmıştır. N9 açmasından ele geçen parçanın üzerinde sağa doğru ilerleyen bir erkek figürü vardır. Gri renkte hamurlu parçanın yüzeyi kırmızımsı kahverengi tonda kalın astarlıdır. Figürün başı da aynı şekildedir. Üzerindeki elbise ise krem renkte astarlıdır. Parçanın alt ucunda, figürün arkasında kalan ve ne olduğu anlaşılamayan kısım da açık krem renkte astarlıdır. Figürün başının üst kısmı, belden aşağıda kalan bölümü ve yukarıya kaldırdığı sol kolunun ucu kırıktır. Başı profilden ve gövdesi cepheden tasvir edilmiştir. Ensesinin üzerine kadar inen düz saçları, iri kulağı ve ince bir çenesi vardır. Sol kolun duruşu saygı jestiyle ilişkilendirilebilir. Sağ kolu göğse doğru bükülmüştür. Sağ eliyle, ucunda püskül benzeri uzantıları olan alet, asa ya da silah olabilecek bir nesnenin kabzasını tutmaktadır. Benzerine rastlanmayan bu nesne üzerindeki derin yiv, "şak şak" benzeri bir müzik aletini akla getirmektedir[17] (Fig. 5-6). Bugüne kadar yapılan arkeolojik kazılarda ele geçen kabartmalı Hitit seramiği buluntuları arasında burada anlatılan parça üzerindeki figüre benzer bir tasvir yoktur.

O9 açmasında bulunan parçanın üzerinde sağa doğru ilerleyen iki figür görülmektedir. Devetüyü renkte hamurlu parçanın yüzeyi kırmızımsı renkte kalın astarlıdır. Öndeki erkek figürün başı da aynı şekildedir. Figürlerin üzerindeki elbiseler ise açık krem renkte astarlıdır. Öndeki figürün kafasının arka kenarı, gövdesinin küçük bir parçası ve sağ kolu korunmuştur. Kulağı belli belirsiz seçilebilmektedir. Arkadaki figürün başının bir kısmı, gövdesinin büyük bir bölümü ve kolları korunmuştur. Cinsiyeti belirgin olmayan bu figürün vücudu profilden yapılmıştır. Baş kısmı kırıklar nedeniyle tam anlaşılamamaktadır. Bununla birlikte, Bitik parçasının üst frizindeki kadın figürü[18] ve çok frizli Hüseyindede vazosunun 3. frizindeki erkek rahip figürleri[19] gibi başı da kapalı olan uzun bir elbise giymiş izlenimi vermektedir. Öndeki figürün kolu kavisli bir biçimde arkaya uzatılmıştır. Eliyle arkadaki figürün bileği ya da elini tutmaktadır. Parmakları dikey çizgilerle gösterilmiştir. Arkadaki figürün eli belirsizdir[20] (Fig. 7-8). Parça üzerindeki figürlerin kollarının duruşu, İnandıktepe vazosunun 2. frizinde yer alan ilk dörtlü grubun başındaki iki erkek figürün pozisyonuna benzemektedir[21].

Değerlendirme ve Sonuç

Elbistan Karahöyük'te bulunan el yapımı kabartmalı dört parça içinde, cepheden yapılmış boğa adam dışındaki diğer üç parça üzerindeki figürlerin sağa doğru yürüdükleri görülmektedir. Bu durum, sağ tarafta gerçekleşen bir tören ya da olaya doğru ilerlediklerine işaret etmektedir. Sağlam durumda olan İnandıktepe ve çok frizli Hüseyindede vazolarındaki kompozisyon şeması da bu yöndedir. Diğer yandan, parçalar üzerindeki el yapımı kabartma figürlerin yaklaşık aynı boyda oldukları da fark edilmektedir. Dolayısıyla, her nerede yapılmışlarsa, üretim konusunda belirli bir boyut anlayışının olduğu da söylenebilir.

Elbistan Karahöyük 1947 yılı kazısında bulunan, üzerinde kalıp baskı tekniğinde yapılmış "signe royal" sembolü işlenmiş parça ile el yapımı "boğa adam" ve "sağ elinde gaga ağızlı testi

17 Uysal – Çifçi 2021, 101, fig. 8-8b; 2022, 359, res. 13.

18 Özgüç 1957, 62-63, fig. 1-2., pl. 1-6.

19 Yıldırım 2008, 58, 63-64.

20 Uysal – Çifçi 2021, 101, fig. 8-8c; 2022, 359, res. 14.

21 Özgüç 1988, 20, fig. 27, 64, lev. H2, 47: 1, 54: 2.

tutan erkek figür" tasvirli parçalar Eski Hitit Dönemi'ne tarihlendirilmektedir. Yeni kazılarda yüzey buluntusu olarak ele geçen, el yapımı "sağa doğru ilerleyen, sağ elinde alet, asa ya da silah olabilecek bir nesne tutan erkek figür" ve "sağa doğru ilerleyen, arkadaki figürün bileği ya da elini tutan erkek figür" tasvirli parçalar da olasılıkla Eski Hitit Dönemi'ne aittir. Buna karşılık üzerine kalıp baskı tekniğinde yapılmış "aslanlar ile ceylan/dişi geyik" figürlerinin işlendiği parça Hitit İmparatorluk Dönemi'ne tarihlenmektedir. Elbistan Karahöyük'te bulunan kabartmalı Hitit seramiği parçalarının hepsi farklı kaplara aittir. Özellikle el yapımı parçalar göz önüne alındığında, Eski Hitit Dönemi'ne ait tabakalar henüz yeterli ölçüde kazılmamış olmasına rağmen birçok parçanın ele geçmiş olması zamanında höyükte çok sayıda kabartmalı Hitit vazosunun bulunduğunu akla getirmektedir.

Değerlendirme

Bu makale en az iki hakem tarafından çift taraflı kör hakemlik modeliyle incelendi. Benzerlik taraması yapılarak intihal içermediği teyit edildi.

Etik Beyan

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Etik Bildirim

hoyuk@ttk.gov.tr

Yapay Zeka Kullanımı

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde yapay zekâ tabanlı herhangi bir araç veya uygulama kullanılmamıştır. Çalışmanın tüm içeriği, yazarlar tarafından bilimsel araştırma yöntemleri ve akademik etik ilkelere uygun şekilde üretilmiştir.

Lisans

Bu makale Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisans (CC BY-NC) ile lisanslanmıştır.

Review

This article has been reviewed by at least two reviewers using a double blind peer review model. A similarity check was performed to confirm that it was free of plagiarism.

Ethical Statement

It is declared that scientific and ethical principles were complied with during the preparation of this study and all the works referred are mentioned in the bibliography.

Complaints

hoyuk@ttk.gov.tr

Use of Artificial Intelligence

No artificial intelligence-based tools or applications were used in the preparation of this study. The entire content of the manuscript was produced by the authors in accordance with scientific research methods and academic ethical principles.

License

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC).

KAYNAKLAR

Akurgal 1989

Akurgal, E., *Anadolu Uygarlıkları*, Net Turistik Yayınları, İstanbul.

Bittel 1934

Bittel, K., *Die Felsbilder von Yazilikaya. Neue Aufnahmen der Deutschen Boğazköy-Expedition 1931*, Istanbuler Forschungen 5, Druck der Buch- und Kunstdruckerei Bamberger Tagblatt, Bamberg.

Bittel – Naumann – Otto 1967

Bittel, K. – Naumann, R. – Otto, H., *Yazilikaya. Architektur, Felsbilder, Inschriften und Kleinfunde*, Wissenschaftliche Veröffentlichung der Deutschen Orient-Gesellschaft 61, Zeller, Osnabrück.

Boehmer 1983

Boehmer, R. M., *Die Reliefkeramik von Boğazköy, Grabungskampagnen 1906-1912, 1931-1939, 1952-1978*, Boğazköy-Hattuşa 13, Gebr. Mann, Berlin.

Grothe 1911

Grothe, H., *Meine Vorderasien Expedition 1906 & 1907, 1: Die fachwissenschaftlichen Ergebnisse*, K. W. Hiersemann, Leipzig.

Makridy 1908

Makridy, T., *La Porte des Sphinx à Euyuk: foilles du Musée Imperial Ottoman*, Mitteilungen der Vorderasiatisch-aegyptischen Gesellschaft 13, Wolt Peiser, Berlin.

Osten 1930

Osten, H. H. von der, *Explorations in Hittite Asia Minor 1929*, The University of Chicago Press, Chicago.

Özgüç 1948

Özgüç, T., "Elbistan Ovası'ndaki Tetkik Gezileri ve Karahöyük Kazısı", *Belleten* 12/45, 226-232.

Özgüç 1957

Özgüç, T., "The Bitik Vase", *Anadolu* 2, 57-78.

Özgüç 1988

Özgüç, T., *İnandıktepe. Eski Hitit Çağında Önemli Bir Kült Merkezi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Özgüç – Özgüç 1949

Özgüç, T. – Özgüç, N., *Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Karahöyük Hafriyatı Raporu 1947*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

Seeher 2011

Seeher, J., *Taşa Yontulu Tanrılar. Hitit Kaya Tapınağı Yazılıkaya*, Ege Yayınları, İstanbul.

Sipahi 2000

Sipahi, T., "Eine althethitische Reliefvase vom Hüseyindede Tepesi", *Istanbuler Mitteilungen* 50, 63-85.

Sipahi 2005

Sipahi, T., "Hüseyindede'den Hitit Tasvir Sanatı İçin Yeni Bir Sahne", *V. Uluslararası Hititoloji Kongresi Bildirileri, 02-08 Eylül 2002*, ed. A. Süel, Çorum İl Özel İdaresi, Ankara, 661-678.

Sipahi 2008

Sipahi, T., "Hüseyindede Vazosu, Hitit Sanatında Yeni Bir Sahne", *Aktüel Arkeoloji* 7, 66-73.

Uysal – Çifçi 2017

Uysal, B. – Çifçi, A., "Elbistan Karahöyük Kazısı 2015", *Kazı Sonuçları Toplantısı* 38/2, Ankara, 35-46.

Uysal – Çifçi 2021

Uysal, B. – Çifçi, A., "Elbistan Karahöyük and Hamzatepe Excavations 2015-2020: A Hittite Settlement and Cemetery in the Elbistan Plain", *The Archaeology of Anatolia, Volume IV, Recent Discoveries (2018-2020)*, ed. S. R. Steadman – G. McMahon, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 96-107.

Uysal – Çifçi 2022

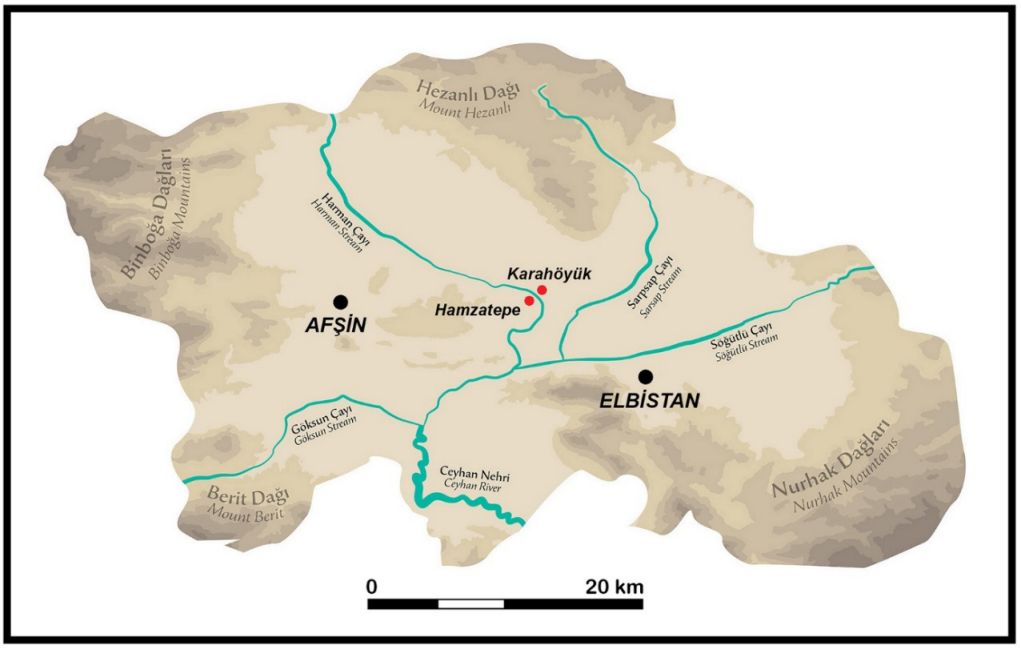
Uysal, B. – Çifçi, A., "Elbistan Karahöyük Kazısı 2019-2020", *2019-2020 Kazı Çalışmaları I*, ed. A. Özme, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, 355-366.

Yıldırım 2008

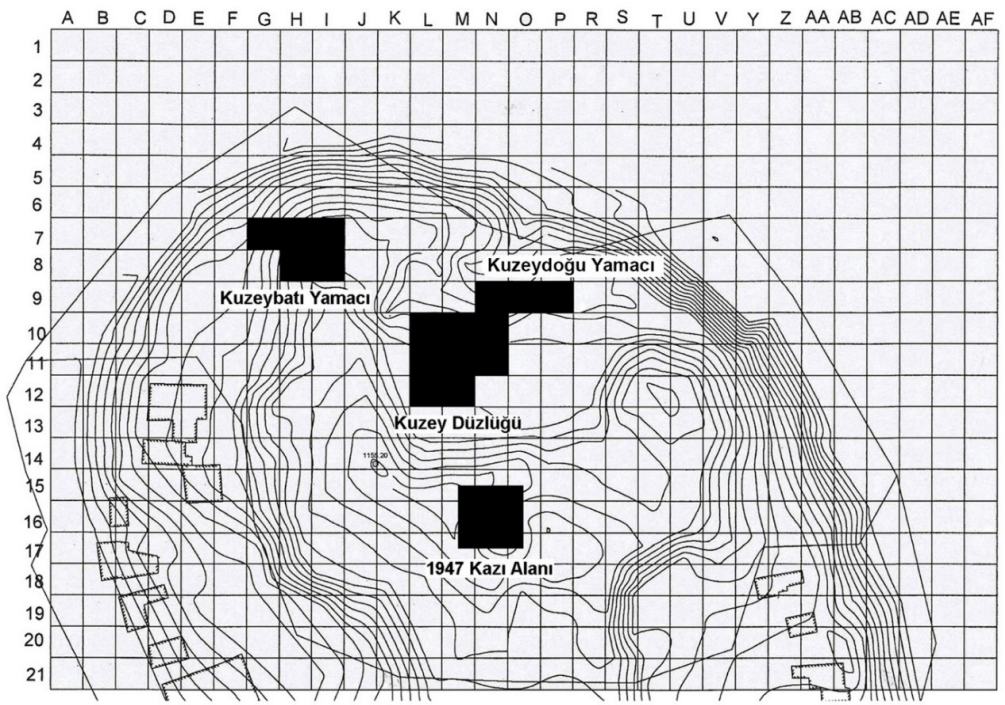
Yıldırım, T., "Hüseyindede Vazosu, Eski Hitit Krallık Çağı Sanatına Yeni Bir Katkı", *Aktüel Arkeoloji* 7, 56-65.

Yiğit vd. 2016

Yiğit, T. – Özcan, A. – Kıymet, K., *Hitit İmparatorluk Dönemi Kaya Anıtları*, Bilgin Kültür Sanat Yayınları, Ankara.

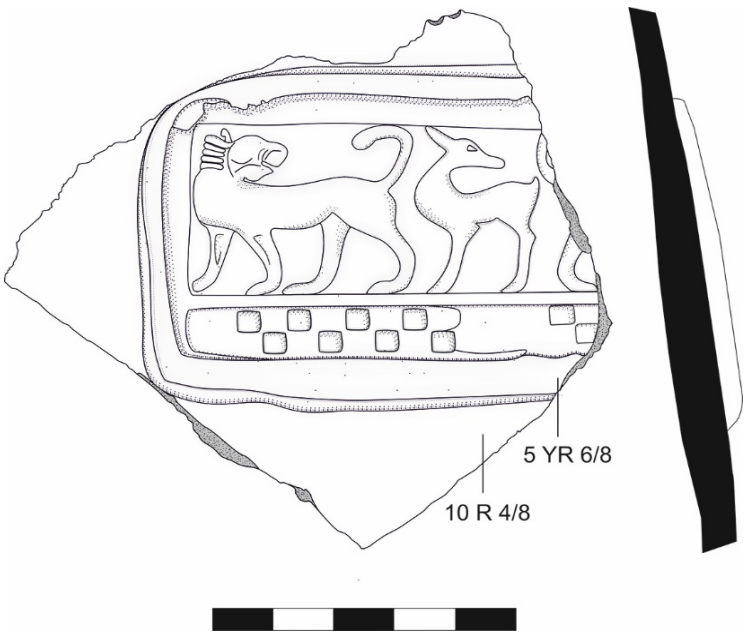
Figür 1

Figür 2

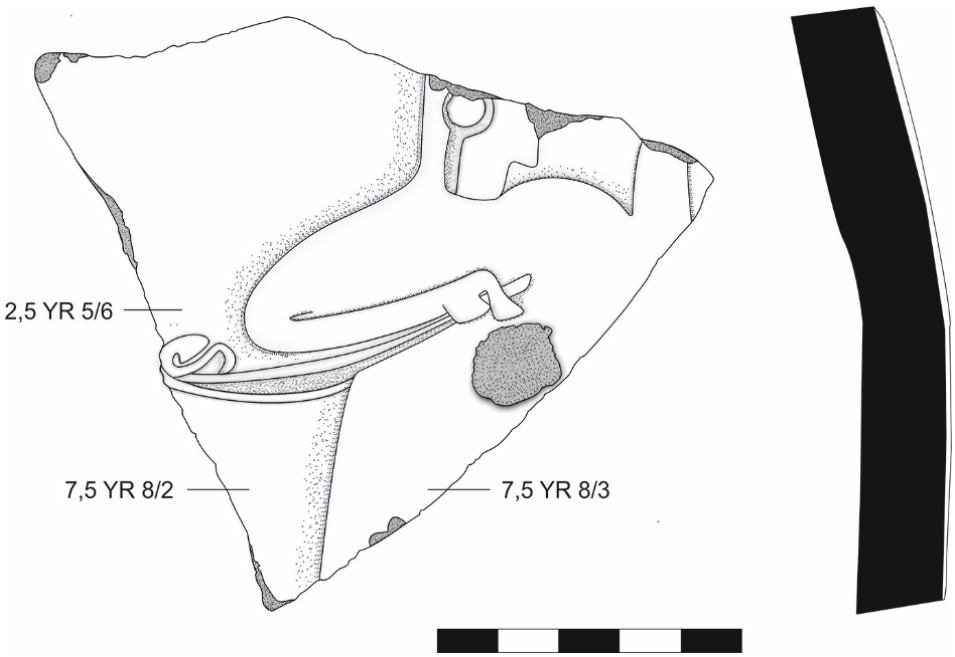
Figür 3

Figür 4

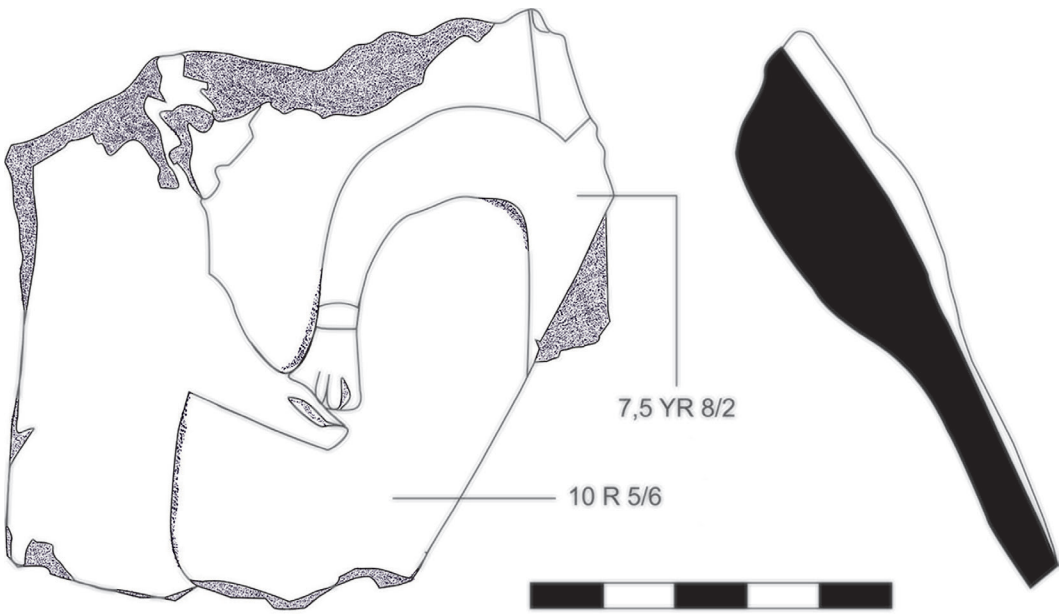
Figür 5

Figür 6

Figür 7

Figür 8